

יביע אומר

בראשות הרב יגאל כהן שליט"א

זמני השבת

הזמנים לפי לוח "אור החיים"

יום	ת"א	חיפה	ב"ש
כניסה:	16:31	16:31	16:34
יציאה:	17:23	17:22	17:25
ר"ת:	17:54	17:53	17:58

בירושלים: לנוהגים 40 דקות 16:13

פרשת שמות

עלון מס': 395

מאמר השבוע

מאת ראש המוסדות הרה"ג יגאל כהן שליט"א

הספטיסטיקה לא קובעת!

מחמשת אלפים שנה ואצלו בלבד נמצא הפתרון האמתי לקשיי הפרנסה. נכון הדבר שלפעמים נראה שבדרך הטבע אין פתרון לקשי הגדול, ולכן צריך לזכר תמיד, התורה מעידה שהבורא יתברך האכיל אמה שלמה כשרק הגברים מונים כשש מאות אלה אנשים במדבר השמים, את המן שהיה המאכל הטעים ביותר בעולם. ועל זה אומר הכתוב (דברים ח', ג'): "ויאכלך את המן אשר לא ידעת... למען הודיעך כי לא עליהם לבדו יחיה האדם, פי על-פלא מוצא פיה השם יחיה האדם". פרוש, אין קסף בעולם, אין אכל בעולם, יש רק בורא עולם.

הרבה יהודים מתמודדים עם נסיונות של רפואה. "רפא רפא" מכאן שנתנה רשות לרופא לרפא, אמנם נתן הבורא יתברך רשות לרופאים לרפא אבל לצערנו במקום לרפא את היהודי הם מייאשים אותו, ובזה הם סוטים מתפקידם שמסתכם בלרפא בלבד. אולם יהודי שיוצא מן הרופא שבושר לו בשורות רעות יתחזק מיד בידיעה שיש בורא לעולם, שידיעה זו כוללת בתוכה תקוה שבידו של הבורא הרופא של כל יצורי החיים. כמו שאנו מסומים את ברפת "רפאנו" בתפלת שמונה עשרה "רופא חולי עמו ישראל". לפעמים אני מכון בזה בתפלת "רופא חולי עמו ישראל", לא משנה איזה חלי וגם אין זה משנה הספטיסטיקה לגבי החלי המסים, את כלם הבורא יתברך יכול לרפא.

מה ההבדל בין מליון למיליארד?

נסיון הפרנסה הוא נסיון קשה. בברכת המזון אנו אומרים "האל הן אותנו ואת העולם פלו בטוב". בברכה זו טמונה התשובה לכל שאלות הפרנסה של יהודי במשך ימי חייו: "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", גם יהודי שחיב סכומי עתק ולא רואה את האור בקצה המנהרה, צריך לדעת שאצל הבורא יתברך אין הבדל בין חמשה שקלים לבין חמשה מליון שקל, וברצונו נוהג גם לאדם שאין לו משג בעסקים או במקצוע ואף ליהודי שלא עושה שום פעלת השתדלות. אם השם יתברך ירצה, יתן לו שפע עד בלי די. ובנדאי שאדם שמתקשה בפרנסתו החדשית צריך לדעת שיש בורא לעולם שמפרנס את כל העולם כבר למעלה

מאמר השבוע

הנהגות מרן

שאלות ותשובות

דוד המלך

לאשת ההיל

פנינים מהפרשה

מוסר עם סיפור

פניני הדף היומי

שמירת הלשון

מאכילים ילד רעב, עושים טוב לעצמנו!

רוצים גם אתם לעזור?
03-8000-770

ניתן לתרום להפצת העלון ולהקדיש לעילוי נשמת לברכה רפואה הצלחה בטל: 03-8000770 פרטי ח-ח לתרומות: בנק מרכנתיל 17, סניף 732 חשבון 73443 ע"ש יביע אומר

הנהגות מרן

רבנו הרב עובדיה יוסף זצוק"ל

שמונת הבר מצוה של מרן הרב זצ"ל (ד)

- א. היה מזהיר שגם בשמחת הבר מצוה יהיה הכל בקדושה ובטהרה, בצניעות ובהפרדה בין גברים לנשים.
- ב. לא היה נח לו ופעמים שאף גער במה שנפוץ שבאמצע דרשת חתן הבר מצוה, החברים והאורחים מפריעים בשירים וכדו'.
- ג. כשהיה מגיע לשמחת 'בר מצוה' בימי ספירת העומר, היה מעורר את חתן הבר מצוה שמכאן ואילך לא ימשיך לספור את העומר בברכה.
- ד. נער בר מצוה, יש לו לכוון בתפילת ערבית בברכת 'אהבת עולם' לצאת ידי חובת 'ברכות התורה' וילמד מיד לאחר התפילה.
- ה. ילד שנעשה בר מצוה כגון ב'י' לחודש, יש ליעץ לו שלא יברך ברכת הלבנה ביום ז' לחודש, אלא ימתין עד שיעשה בר מצוה.
- ו. נהג שלא לומר תחנון בבית הכנסת שיש בו חתן בר מצוה ביום שנכנס לעול המצוות.
- ז. בשעת התפילה לא הניח שיכניסו כלי נגינה לבית הכנסת אף שיש שם חתן בר מצוה וכדו'.
- ח. תינוק שנולד בחודש השמיני ונתנוהו מיד באינקובטור, לעניין להחשיבו לבר מצוה, יש לחלק בדבר, והיינו לעניין הנחת תפילין עליו ולהניח תפילין מיום צאתו מרחם אמו לחומרא ואף יברך עליהם מדין חינוך. אך להשלימו למניין עשרה גדולים, יש להמתין עד שימלאו לו יג' שנה מיום צאתו מהאינקובטור. שו"ת יבי"א ח"ט הנדמ"ח (חיו"ד סו"ס לז בגליון).
- ט. מנהג קהילות בירות-לבנון, שנער חתן בר מצוה העולה לתורה, קודם שמברך ברכות התורה אומר איזה תפילה, והיו שרצו לבטל מנהגם מחשש הפסק באמצע העליות, ומרן הרב השיב שלא יבטלו מנהגם, וימשיכו במנהגם זה.
- מתוך מנהגי הראש"ל חלק ד' שיצא לאור לאחרונה. פל' להשיגה 052-7156961 הרב אלון בן עמי

שאלות ותשובות

מאת הרב יגאל כהן שליט"א

שאלה: מי ששכח לומר רצה והחליצו בברכת המזון בשבת האם חוזר? **תשובה:** אם נזכר קודם שהתחיל בונה ירושלים או אפילו שהתחיל ואמר ברוך אתה ה' יאמר למדני חוקיך, וחוזר לומר רצה, ואם חתם בונה ירושלים יאמר שם נוסח אשר נתן שבתות למנוחה, [מופיע בסידורים] ואם שכח והתחיל ברכת הטוב והמטיב, אם נזכר קודם שאמר לעד וכו' ימשיך בנוסח אשר נתן הנ"ל ואם נזכר רק לאחר מכן בסעודה ראשונה ושניה חוזר לראש ובסעודה שלישית אינו חוזר, ואף בסעודה שניה אם אכל קודם הסעודה פת הבאה בכסנין כגון עוגה וכדו' בשיעור כזית, אינו חוזר אף בסעודה שניה ודין זה שווה בין לאיש ובין לאשה. [חזו"ע ח"ב עמ' קצב הליכות עולם ח"ג]

שאלה: שלום לכבוד הרב, אני בעל בית ומשתדל לקבוע עיתים לתורה כל ערב בשיעור דף היומי, ולאחרונה שמעתי שעדיף שיעור הלכה ורצינית לשאול מה דעת הרב בזה?

תשובה: תחילה צריך להקדים שלימוד הדף היומי הוא דבר גדול מאוד ואין לזלזל בו חס וחלילה, אך עם כל זה אדם שיש לו רק שעה אחת ביום ללימוד התורה צריך לנצל אותה ללימוד הלכה למעשה, לדעת את המעשה אשר יעשו, ואינו יוצא ידי חובת לימוד התורה בלימוד דף היומי אם אינו לומד הלכה למעשה ג"כ, ולכן במקרה הנ"ל תחפש שיעור בהלכה באזור מגוריך, ואין צריך לעשות התרת נדרים על לימוד הדף היומי מאחר שזה מעלה בקודש.

[ש"ך יו"ד סי' רמו סק"ה ובמשנ"ב סי' קנה סק"ג שו"ת יחיה דעת ח"ו סי' נב הליכות עולם ח"ח הלכות תלמוד תורה ה"ד והעוד]

שאלה: אם נכנס לבית הכנסת אדם זקן האם צריך לעמוד לכבודו באופן שאני נמצא רחוק ממנו?

תשובה: מצות עשה מן התורה לקום מפני שיבה, דהיינו אדם מבוגר מכן שבעים ומעלה, ויש מחמירים מגיל שישים ומעלה, מכל מקום, דין זה נאמר דווקא באופן שהזקן עובר בתוך ד' אמותיו שאז חייב לעמוד מלוא קומתו ולהישאר כך עד שיעבור מלפניו, אבל כשעובר מחוץ לד' אמותיו אינו חייב [שו"ע יו"ד סי' רמד סעיף א שו"ת יביע אומר ח"ו יו"ד סי' כב וביחוד דעת ח"א סי' עא]

ל"ביע אומר" - הרב יגאל כהן שליט"א בכל עמדות נדרים פלס

נאן אגבום

דוד המלך

מאת הרב אליהו עמר שליט"א

המלך דוד

בנות הלעם

במאמר הקודם הרחבנו על ההבדל בין דוד המלך לאחיו הגדול אבליאב, אליאב שהיה ראוי למלכות נאס בגלל מידת הכעס שהיתה בו ואילו דוד המלך נבחר בזכות הענווה שהיתה בו כפי שאמר בעת הכתרתו הבא (תהלים קלא, א) "ה' לא גָבַהּ לְבִי וְלֹא רָמוּ עֵינַי", ומבואר בירושלמי (סנהדרין פ"ב סוף ה"ד) "לא גבה לבי, בשעה שמשחני שמואל. ולא רמו עיני, בשעה שהרגתי את גולייית'".

ההצעה שהצילה את העסק

עד כמה הכעס והאגווה מונעים מן האדם שפע ימחיש הסיפור הבא שסיפר הרב שלום ארוש שליט"א באחד מספריו, יהודי מארצות הברית שהעסק אותו ניהל נקלע לקשיים, כאשר מדי יום היו רודפים אותו בעלי חובות ודורשים את כספם, המצב הכניס אותו למשבר נפשי ודכדוך, אך הוא התחזק בביטחונו בה' שיושיע אותו מהמצב אליו נקלע, והנהג, כמה חברים שידעו על מצבו הכלכלי סידרו לו הלוואה מנגמ"ח על סך של חמשים אלף דולר, הם גם היו מוכנים לחתום בשבילו על ערבות של עשרת אלפים דולר לכל חבר, המלווה היה מוכן להלוות, אך בתנאי אחד, שהלווה יחזיר את מלוא הסכום בחמשה תשלומים, דהיינו עשרת אלפים דולר לחודש, כששומע את האיש "המלך דוד" ביאור על ספר שמואל א, בשפה קלה וקלוחת, עם מסרים לחיוב האמונה בדרכי של דוד המלך, ממתין לו באתר: "אופקים בוקס"

אם זה בורא עולם למה הוא עשה לי ככה? והכעס הופנה לבורא עולם. אבל ידעתי שזה ניסיון וענייני לעצמי, נכון שהשכל אומר שאין סיבה למה אני תקוע פה, אבל עלי לעבוד על האמונה ולדעת שבורא עולם מנהל דברים ללפי ההיגיון הממוצם שלי, אלא לפי ההנהגה שיש לו ועלי לבטוח בו שזה לטובתי. עם מחשבות אלו התחלתי להירגע, עד שחזר לי דופק סדיר ונשימתי נרגעה, כעת התחלתי לחשוב איך להיחלץ מכאן, בחיפוש קצר ברכב מצאתי עשרים דולרים והחלטתי לתדלק בהם קצת דלק, היתה זו שעה מאוחרת והכל היה שומם, וגם המתדלק היה די משועמם, והנה נקרתה ליזו הזדמנות להפיג קצת את השעמום, והוא שאל אותי, כיצד מכעס גדול שהיה לי על הפנים אני משדר כעת רוגע גדול? השתדלתי להסביר למתדלק הגוי שנתקעתי בלי כסף בגלל רשלנות של מישוה, אבל כיהודי מאמין התחברתי לבורא עולם וידעתי שהכל ממנו, וזה עזר לי להתגבר על הכעס, כששמע כך המתדלק אמר לי, אני אתדלק לך בשבע עשרה דולרים ובשלושת הדולרים הנותרים גש לחנות הסמוכה, ותרכוש כרטיס גירוד, הרעיון מצא חן בעיני ונגשתי לרכוש כרטיס גירוד, ואז התרחש הנס, כרטיס הגירוד שלי זכה בסכום של חמשים אלף דולר, הרגשתי שעמדתני בניסיון, והקדוש ברוך הוא שילב לי מיד טובה, ופתאום התברר לי שלא נעשה עמי כל רע אלא אדרבה ה' הטיב לי, וזאת בכוח האמונה והרכנת הראש להחלטות של בורא עולם. יהי רצון שנזכה להאמין שכל העובר עלינו בכל התחומים, זה רק מאיתנו יתברך ברחמים גדולים, וכך נחיה חיים רגועים ושלוים, אמן.

שותפים!
ממשיכים בבניה
ולכם יש לכם אפשרות להיות שותפים בכל הזכויות שיהיו במקום
ניחן להנצח במלחמת/לרפורטולע"ר
מטר 400x36
חצי מטר 200x36
אמה 100x36
03-8000770

בשבת והולל לתי יוסף
כי יא לאר הספר
"שנינו" הרב יגאל כהן
פרץ מוסדות אמת ובטחון
טובות אמת ה' חסדך הוללים
פרץ לחיים בתי' 08-8000770
אז יתברך ה' אלהי ישראל
בשבת והולל לתי יוסף

קו לימוד יומי לנשים ובנות
מתוך ספר
"שער הבטחון המבואר"
מאת הרב יגאל כהן שליט"א
2 - 3 דקות ביום
להצטרפות חייגי:
054-8502066

לאשת החיל

אוספים יקרים

כל אחד מאיתנו הוא אוסף. אוסף של נקודות רגשות. אוסף של מצבים ועדויות שחווינו בחיים. כל אחת מהנקודות הללו מורכבת מאוסף של חוויות אישיות, סובייקטיביות וישנות. במהלכם של החיים כל ההרמוניה והדו שיח המתבקש ביומיום, לוחצים על נקודות שונות באוסף האישי שלנו, כל פעם לוחצים על נקודה אחרת, והיא מפעילה איתה את כל המטען הרגישי הטמון מאחוריה.

וזה מתחיל מקטנות, מאיפה למד התינוק הקטן שבביל לאכול הוא צריך לבכות? למה הוא לא פשוט מרים את ידי ומקבל אוכל? הוא הבין את זה כי הוא ניסה את זה, הוא בכה וקיבל אוכל ועוד פעם בכה וקיבל אוכל, נחרט לו בתת מודע שכך מבקשים אוכל.. מראים מחקרים על תינוקות להורים חירשים, שלא בוכים כמעט, כי הבכי לא הביא להם תוצאה מיידית של המבוקש, ולכן הבינו שלא משתלם לבכות בכלל. בדרכים אחרות הם מקבלים את מבוקשם.

וגם בשנים שלאחר מכן, כל חוויה ורושם שחווינו 'שרטה' אותנו והשאירה רושם בתת מודע, ויצרה נקודה מסיימת שכשלוחצים עליה בעתיד היא מפעילה את הרושם הישן, את הדעות הקדומות שקשורות לאותו נושא כמעט אוטומט.

כך נסביר זאת שיש אנשים שנפגעים משהו מסוים, ואחרים לא יצליחו להבין מה פוגע בכלל. כל אחד רגיש בתחומו שלו, כל אחד הוא עולם אחר, ויש לו את הרגישויות המובנות שנוצרו ככל הנראה ממה שהיה שחווה בעבר, וכך הוא פועל עד היום.

נביא דוגמה מוחתמים וכך נוכל להבין טוב יותר: אמא של דינה כועסת עליה קשות שהיא מתחילה לחזור בתשובה, כל דבר קטן לכיוון הזה עושה לה ממש עצבים וחוסר שליטה על התגובות. ומדוע עד כדי כך? כי בראש שלה יושבת האמיירה המקבעת והחוויה שמי שחוזר בתשובה סופו להתנתק מהמשפחה שלו. את זה היא אספה למוחה ממקרים שראתה וחווה, היא היא אימצה את זה, אבל היא אימצה את זה לתת מודע בלי לרצות כביכול. ואז כל סממן דתי יותר מלחץ אותה יותר, ויוצר התנגדות, גם אם ההתנגדות הזו היא לא שכלית, ובשכל היא יכולה להבין שזה טוב, או לא כזה גרוע, אבל הרגש (הדעה הקדומה) מנהל אותה, וגורם לה להילחץ ולכעוס על הצד השני.

מאידך, הבת שלה יכולה גם להגיב בצורה לא נעימה מוקצנת, ולמה? כי "אף אחד לא יגיד לי מה לעשות", לילדה יש גם אמירות מקבעות במוח, שאני לא אהיה כמו... או אותי אף אחד לא ינהל... אני יודעת מה אני עושה.. ומשם הדרך למריבות וויכוחים קצרה מאוד. וכל אחת תתבצר בעמדתה ולעיתים תעשה דווקא, העיקר שהאמיירה המקבעת הזו לא תתגשם.

כל אחת יכולה להשליך ולבדוק את הנושא הזה בכל סוגי התקשורת שעוטפים אותה ביומיום. מול להורים, שאת עונה בילד אחד בצורה עדינה ולידה השנייה בעצבים רק שהיא מתחילה לדבר.. מדוע? תחקרי את זה, למה לאחת יש לך יותר סבלנות והשני חוטף עצבים ללא הרף? מספיק שמהו בטונים של אותה ילדה מזכיר לך משהו, או מעורר איזושהי נקודה שיושבת על מקום רגיש שגורמת לך להגיב כמו ילד קטן שלקחו לו את הבימבה. כך גם בחוגיות, יש מליים שבעלך אומר לך והן מקפיצות אצלך את כל החרושים, מאיפה זה נובע? אפילו שבשכל את יכולה לנסות להבין, לדון לכף זכות וכו'... אבל ברגש, באינסטינקט, באותו רגע - זה פשוט מוציא מאיתנו מישהי אחרת. כי זה משהו פנימי, שלא נתון לנו להגיב

אחרת. הוא באוטומט משליך ש"הנה זה קורה", את מפחדת להיות משהו מסוים, ועכשיו שמדברים עליך ככה את נהיית בלדך אחד בצורה עדינה והמקבעת מתגשמת בכך. זה הרי מטריף אותך, זה גורם לך להתנהג ולענות בצורה מוקצנת, ללא פרופורציות והיגיון. כי הרי זה רק תעתוע זה לא באמת יקרה, השליטה במצב היא בידיים שלנו, לא לפי דעות קדומות. מה עושים? שאלה טובה. קודם כל מודעים, זה כבר המון! לדעת שיש דברים שאני מגיבה ואומרת לא שליטה. יש מודעים שאני עדיין לא שקולה בהם, אלא עדיין לידה שמופעלים

אצלה רגשות שליליים ו/או חיוביים על ידי לחיצה על נקודות רגשות, בלי חשיבה. מאוד אהמפולסיבי. כשאני יודעת את זה, אני אנסה לחשוב בהיגיון שניה מעבר לכך.. אני אנסה להפעיל את השכל בכל זאת, ולראות אם יש לו משהו חכם יותר להציע במקום להישאר תקועה על הרגשות הללו פתורים. אולי אם אצליח להשליט את השכל ולדון לכף זכות באמת, ולדעת מאיפה התגובות שלי נובעות, אז אהיה יותר בשליטה על ההתנהגות

לסיביה, וזה ייתן לי סיפוק, שאני מתעלה מעל הדעות הקדומות והמקבעות, וכך אני יוצרת סיטואציות חדשות שיינוו דברים טובים יותר, מעגל חדש של אוסף נקודות חיוביות ומאירות יותר. בהצלחה.

פנינים מהפרשה

"והאמר לה בת פרעה היליני את הילד הזה והניקהו לי ואני אתן את שברך ותקה האשה הילד והניקהו" (ב ט)

אומרת בת פרעה לאחות משה שאם היא תניקהו אז היא תקבל שכר. בענין השכר מובא על פסוק זה בספר "ברכי נפשי" מעשה שמשגיח מפורסם מאחת הישיבות סיפר:

נהוג היה באותה ישיבה שכאשר מתקרב סוף הזמן אז חוזרים על המסכת הנלמדת וביום האחרון יש בחינה על כולה. אחד הבחורים המעולים ביקש מחברו שימצא לו חברותא עם מוח מהיר כך שיוכל לסיים את המסכת, והחברותא תיווך בינו לבחור פלוני.

אך שהגיעו ללמוד ראה העילוי שחברו לא בקצב שציפה בכלל... ומתי שחבריו החלו בחזרה שניה על המסכת הם הגיעו רק לשליש של המסכת. מכיון שהוא היה גם בן מדות, אז חשב לעצמו שכנראה הקב"ה רוצה שיעמוד בנסיון יותר מאשר לסיים את המסכת.

וחשב על רעיון מה התועלת שתצא לו מהענין. ממשגיח לספר המשגיח שהבחור אז היה בתקופת שידוכין, אם כך זו כביכול הכנה למקרה דומה שיוכל להיות עם אשתו, כך חשב הבחור שאם לא יתגבר עתה בנסיון "קטן" בשבועים של חזרות, אז המצב יהיה חמור יותר בתוך ביתו.

אחרי מסקנא אז היה לו יותר קל להתמודד עם החברותא והמשיך להקשיב לו בסבלנות ולא היה לו אכפת שחבריו מסיימים המסכת וחוזרים עליה שנית. הוא יודע שממלא את תפקידו מהשמים, וידע שלמרות מצבו אין לו פטור מלגמור המסכת אלא בבין הזמנים למד ולמד וסיימה לא פעם אחת אלא פעמיים וחצי!

הנסיון לא עבר בלא גמול, אלא מיד אחר כך הבחור התארס ואז הבין את פשר הניסיון.

לבד רמת הבנתו הגבוהה היה לו גם אופי מסודר מאד והכול הלך אצלו בצורה מסודרת.

אך מיד גילה אחרי החתונה שאשתו היתה הפוכה ממנו לחלוטין.

אך עקב ניסיונו לא העיר לה כלום רק ניסה להחזיר הסדר כל פעם לקדמותו.

ולאחר תקופה קצרה עלה בידו להפוך את אשתו למסודרת, שהרי שמירת הסדר בבית נועדה לעבוד את ה' מתוך תבונה ודעת.

ולסיכום אמר אותו בחור /אברך למשגיח: "שואם ה' לא היה מעמידיני בנסיון הקודם עם החברותא בישיבה, אין לי ספק שלא הייתי מצליח לעמוד בנסיון היותר קשה שהיה מזומן לי עם אשתי".

וכן למעשה כל נסיון גדול מתחיל קודם בנסיון קטן יותר על מנת להעניק לנו כוחות וכלים להתגבר עליהם.

כל הבעיה שלא מודעים לכך שהענין הוא רק נסיון, כמו שהבחור אמר שברגע שידע שבחבור האיטי הוא הניסיון שלו עכשיו היה לו הרבה יותר קל להתמודד בניסיון. ובזכותו זכה ל-שני דברים, גם גמר את המסכת וגם בנה את ביתו על אדני השלום והשלום.

וכאן ראוי להוסיף שהמלה "ניסיון" היא מלשון נס - התנסות, גובה, שעל ידי שאדם מתגבר על הניסיון הוא מתרומם מחיל אל חיל ממדרגה למדרגה בעבודת השם יתברך.

(הגר"י זילברשטיין ברכי נפשי שמות). מיד מלכים

מוסר עם סיפור

מאת הרב יעקב עמר שליט"א

הרב אוהב סטיק?

לאחר שזכננס להפתעת הגבאים הוא מוציא תמונות של 'סטיק' ומציגה להרב שטיינמן, וזואל 'הרב אוהב פנה סטיק?'

שאל אותו הרב: 'מה זה סטיק?', 'משיב לו הבחור, זה פשר אכל לא סתם פשר אלא 'בשר' מאד מאד טעים, האם הרב רוצה שאביא לו פנה פשר לאכל, יש כאן חנות קרובה ואני יכול להביא לרב חתיכה משהו משהו. ענה לו הרב 'לא, אל תביא!'

שואל הבחור את הרב 'אולי הרב אוהב גלידה, אני יכול להביא פנתות כרחוב הסמוך יש גלידות מאד טעימות....' הרב שטיינמן תמה מה רצונו של הבחור, הסתכל על הרב לונישטיין ושאלו באידיש 'מה הבחור רוצה ממני?'

השיב הבחור מעקם לבו: 'ראש הישיבה! אני מסתובב פנה עשר שנים בישיבות, ואין לי טעם בגמרא, אין לי טעם! אומרים לי שיש טעם בלמוד, אבל אני לא מוצא שום טעם, רק בפשר וגלידה! הראש ישיבה רוצה אני יבא לו סטיק ויראה כמה זה מתוק וטעים?'

אמר לו הרב שטיינמן: 'אולי אתה יכול להגיד לי מה האכל הכי מתוק שיש? הבחור התחיל לחשוב, והשיב: 'שהוא לא יודע פנת לומר פדיוק, אין לו פנה מנוחת הנפש לחשב על כל הפאכלים הטעימים ולהחליט מה הכי מתוק.

'אני פן יודעי השיב לו הראש ישיבה פרכות, 'האכל הכי מתוק הוא הדבש! הוא הכי מתוק בפריאה, ואספר לך מה שהיה פעם בעירנו. יהודי קבל אורח חשוב

המשך בעמוד האחרון

השבת אנו מתחילים חמש חדש 'שמות' וגם תקופה הנקראת 'שוכביים' ימים של קרבת אלוקים, ואין יותר מלמוד תורה כדי להתקרב לה, זה עקר העקריות. לפעמים נכנס פנו מחשבת פגול ופסול שאפשר להיות בעולם הזה גם בלי עמל התורה, עם חסדים וכו', אין דבר פנה בעולם, אדם בלי תורה פנה בלי מים.

ומפך נמשך לוורט נפלא ומתוק במיוחד שנמצא בספרו של הרב ראובן קרלנש' טיין זצ"ל, שהיה התורה נמשלה לזהב ולכסף 'יקרה היא מזהב ומפז רב ומתוקה מדבש ונפת צופים', והזהב והדבש הרי שונים הם לגמרי במהותם, שהזהב פנו שהבאנו, אינו נתון לאדם ספוק מידי פלל, וכל רצונו רק להרבות ממנו עוד ועוד ואף פעם לא מסתפק במה שיש לו, והדבש לעמיתו, הוא דבר שיש ממנו ספוק והנאה מידי, שהרי אדם הלוגם כפית דבש והנה ממתיקותו עד מאד, אבל מצד שני ישבע ממנה ולא יתאנה לעוד כפית דבש והנה ממתיקותו הרבה. ונה התורה הקדושה יש בה גם ממעלת הדבש ששעמה מתוק עד מאד מילה ומילה מלמוד התורה, ומצד שני יש בה מעלת הזהב שאדם לא מרגיש שבע וכל הפצו זה לעוד ועוד למוד התורה.

וספר הרב בנימין בירנצוויג שליט"א על בחור אחד שלא מצא מקומו בעולם הישיבות, והתמקם בקרנות הרחוב. בקש להפנס למרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל.

המשך מוסר עם סיפור

נרצה לכבדו, וכבדו בכפית דבש מתוק, לגיש לו, והאורח טעם ומיד אמר 'אי מר פלענה, זה מר, למה אתה אומר לי שזה מתוק?! אמר לו בעל הבית אולי טעיתי ואני גם יטעם, והוא מכניס לפיו כפית דבש והנה מתוק מתוק! שואל המארח את האורח, 'תגיד לי האם יש לך פצעים בפה? פן השיב האורח 'יש לי פצעים בפה', אמר לו המארח 'עכשו מוכן, הדבש הוא מתוק, כל עוד אין פצעים בפה, אבל כשיש פצעים אז הוא הופך למר וכואב!'
אמר לו הרב שטיינמן, התורה היא מתוקה מדבש! אבל כל זה כשאוכלים אותה ואין פצעים בפה, שאין דברים אחרים בראש! אבל כשיש דברים אחרים בפה ובראש אז לא מרגישים במתיקות הדבש ולפעמים הוא אפלו נהיה מר.
מתיקות התורה היא רק ברפוז כל מחשבתנו רק בזה, בלי לחשב על הבלי

העולם הסובבים אותנו, רק אז נרגיש במתיקות העצומה של התורה. ואוסיף עוד אנקדוטה שאמר לי ידידי הגאון רבי יעקב חגיבי שליט"א שהוא יועץ חנוכי ובתקף תפקידו נכנס אליו פעם בחור ואמר לו שאין לו טעם בלמוד בישיבה. אמר לו דע לך שהמאכל שהכי טעים עליך ולפני כן תאכל במכה וביסלי לא יהיה לך תאבון לאכל את המאכל הטעים.
כך בדיוק בתורה הקדושה היא טעימה ביותר, אבל כאשר אתה מתעסק בשטויות לפני הלמוד ובתוך הלמוד ולא לומד באמת ובתמים, ברור שלא תרגיש טעם. יש בזה סוד גדול למתבונן.
אחי ורעי הבה ונתחזק בלמוד מתוך רצון ואהבה, בהתמדה בלי התעסקות בכלום אך ורק בתורה ואז נטעם את הטעם ולא נרצה לעזוב את התורה בשום מצב.
שבת שלום ומברך.

שמירת הלשון

מאת הרב אהוד מולאי שליט"א

פניי הדף היומי

מאת הרב"ג ר' דוד מרדכי זכאי שליט"א

"שבע יפול צדיק וקם" (כ"ה, ט"ז)

נשאלתי מאת יהודי נחמד, שאינו עושה רע לאף אחד, ששמע פעם רב שדורש, והיו דבריו כמו לבת אש. ואחד הדברים שהרב דרש, ואמר זאת בלב נרגש, שמי שהוא בעל לשון הרע, אין לו חלק לעולם הבא (רמב"ם הל' דעות פ"ז ה"ג). ואמר שאם כך הם פני הדברים, את מודעות שמירת הלשון יש להרים. והוסיף בלשון עגומה, שלפעמים נכשל בעוון לשון הרע, ואינו עושה זאת במתכוין, היצר עשוי מאש זה לא הוגן. ושאל מהו המקור של דברי הרב, כי מה שאמר זה לו מאוד כאב, האם הוא בגדר 'בעל לשון הרע', וחס ושלום עולמה יגרע.

הרגעתי את אותו יהודי חמוד, שכמעט ופצח בריקוד, שהחפץ חיים (כלל א' הלכה ד') כותב בשם הראשונים, שאת גדר 'בעל לשון הרע' הם מסבירים, שדוקא אם רגיל לדבר לשון הרע בתמידות, והעוון הזה נעשה אצלו כהפקרות, ואינו מקבל על עצמו להזהר ולהשמר, מפני שנעשה אצלו איסור לשון הרע כהיתר, עליו אמרו חז"ל שאין לו חלק לעולם הבא, ושזה דבר נורא. אבל לוי שמשתדל שלא להכשל, ולפעמים הוא כושל, בודאי שאינו 'בעל לשון הרע', וכך היא ההוראה. ובפרט מי ששומע את הקו, וממנו הוא מאוד נלהב, אף שלפעמים הוא נופל, על זה צריך הרבה להתפלל, וכבר אמר שלמה המלך "שבע יפול צדיק וקם", וזהו הנסיון של כולם.

נזכה בשמירת הלשון לא להכשל, ובמהרה יבוא לציון גואל, אמן ואמן.

ניתן לשמוע היוזק קצר (בדקה וחצי) מדי יום בזמן בהלכות שמירת הלשון,

בטל: 069-2222-077 שלושה 3 ואחר כך

הקש 1. שמעו ותחי נפשכם. כמו כן ניתן

לקבל הזמור (מיוחד) לזכרי הרבים בשמירת

הלשון בטל. 052-768-3816.

לעשות זכר לחורבן

בסוגייתנו מסופר על אליעזר זעירא (אליעזר הקטן שהיה אדם עניו ומקטין את עצמו) שהיה נועל נעליים שחורות עם שרוכים שחורים וכשהיה בשוק של העיר נהרדעא תפסו אותו אנשי ראש הגולה ושאלו אותו מדוע הוא הולך עם נעליים שונות מכלל שאר האנשים (שבזמן הגמרא היו הולכים עם נעליים לבנות) וענה להם שהוא מתאבל על חורבן ירושלים ולכן נועל נעליים שחורות כמנהג אנשים אבלים, ואז אמרו לו וכי אתה איש חשוב כל כך שאתה מראה שאתה מתאבל על ירושלים אף ששאר האנשים לא עושים כן, וחשבו שעושה זאת משום דרך יוהרא וגאווה ולכן חבשו אותו בבית הסוהר, עד שהוא הוכיח להם שהוא תלמיד חכם גדול וחשוב בשביל שישחררו אותו וכך היה.

ובשולחן ערוך (אורח חיים סימן תקס"ט) הביא כמה תקנות שתיקנו חז"ל זכר לחורבן בית המקדש להראות שבלבינו אנו זוכרים את בית המקדש וירושלים ומייחלים לבנינו במהרה וכפי שכתוב בפסוק "אם אשכח ירושלים תשכח ימיני" ולכן נהגו כשהחזן נושא אשה מניחין אפר על ראשו במקום הניחת תפילין לקיים את המשך הפסוק "אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי" והרמ"א כתב שנהגו לשבור כוס בשעת החופה, ונהגים לקחת כוס זכוכית (והגר"ח פלאג"י בספר מועד לכל חי סימן י' כתב כמה טעמים לכך) עוד הביא הרמ"א מנהג נוסף שנהגו לשים מפה שחורה בראש החתן, ובביאור הגר"א כתב שהמקור לכך מהמעשה המובא בסוגייתנו באליעזר זעירא שהיה לובש שחור.

עוד מובא בשולחן ערוך דין נוסף שנהגו בו זכר לחורבן שמתי שכשאדם בונה בית ומסייד אותו משאיר מקום כשיעור אמה על אמה כנגד הפתח מבלי לסייד אותו בכדי שבכל פעם שהוא נכנס או יוצא מביתו יזכר בחורבן בית המקדש, והגר"ח פלאג"י האריך בדין זה שאנשים מקילין בו וכמעט נשכח והביא בשם אביו שבכל בית שהיו מקפידים להשאיר אמה על אמה שמינה מסוידת באותו בית ולגרים בו הייתה הרווחה והצלחה.

ודנו הפוסקים היכן שצובע אמה על אמה בצבע שחור, סברת השל"ה שאין זה דבר הגון שאדרבא זהו נוי לבית, אבל האליה רבא כתב שיש עושות כן ויש להם על מי שיסמוכו וכן פסק במשנה ברורה. ובשו"ת אגרות משה (אורח חיים חלק ג' סימן פו') הוכיח מסוגייתנו שלובשים או צובעים בצבע שחור זהו היכר וזכר לחורבן ואם כן אפשר ללמד זכות על הנהגים כך.

שבת שלום!

המועצה לרכוש את הדיסק אונקי על כל מסכתות הש"ס הדף היומי ושיעורים בהלכה יצור קשר 0527630352 כמו כן לשמיעת קו הדף היומי העולמי 24 שעות ביממה 055-9302663

יש לכם שמחה במשפחה? בריה חתונה בר מצוה.
דועה הסגולה לקיים סעודת עניים באותו היום לאנשים שאין להם בתרומה של 400 ש"ח הפתחות ב"מסעדה"
תרו שותפים להאכיל לטעלה מסאה ועשרים איש להצלחתכם

להשתתפות חייגו: 03-8000770

**מדי יבוע מתקיימת חלוקה של סעודת סגורים כירית ידוק, מוצרי חלב, סמתיים ללדים מדי פעם גם עומות ודדים ווד...
לכ-700 סמיתות סעודות יסלת שהמציגים האלה עוזרים להם להנתיקים למשך כל השבוע.**

בואו ותרוי חלק מהמסעלה העצום הזה של עזרה לעוד משפחות במצוקה.

לתרומות חייגו: 03-8000770

ניתן להזמין לשיעורי תורה / אזכרה ברחבי הארץ רבנים מכולל "ביע אומר" 03-8000770

בתרומה של 250 ש"ח אתם שותפים בהפצת העלון ב: 20,000 עותקים

נר תמיד לע"נ ר' מנשה בן רחל ז"ל ולע"נ שושנה מהין בת זיוה ע"ה